

ПРИНЦИПОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розвиток національних господарств країн світу відбувається у нестабільному зовнішньому середовищі, що приводить до системної трансформації механізмів державного управління, зокрема, економічним розвитком господарств, які мають формувати передумови для успішної їх адаптації до мінливих умов зовнішнього середовища.

В умовах постіндустріального суспільства держава стає основним суб'єктом у національному господарстві, що діє через механізм державного управління та проведенням економічної політики. Основною розвитку національного господарства в умовах становлення постіндустріального суспільства виступає перехід до нової парадигми державного управління із інтенсивним факторним забезпеченням. Аналізування розвитку країн з постіндустріальним суспільством дав можливість встановити такі особливості:

- країни з постіндустріальним суспільством характеризуються високими обсягами ВВП на душу населення;

- національне господарство з постіндустріальним суспільством базується на широкому внутрішньому попиті, який забезпечує потужний середній клас із високою платоспроможністю;

- у країнах з постіндустріальним суспільством сформований високотехнологічний сектор як матеріальному виробництві, так й в нематеріальному виробництві. В цілому, затвердження зрілої системи постіндустріального розвитку в країнах Заходу відбувалося досить тривалий історичний проміжок часу - фактично вся друга половина ХХ ст. припала на період освоєння чергового технологічного укладу та перехід до нового технологічного укладу, основу якого складають технології V-го і VI-го покоління.

Через процес управління можна забезпечити стабільне функціонування та розвиток національного господарства країни, як і будь-якої динамічної системи. Рішення щодо виконання функцій управління та державного втручання в економіку кожна країна приймає самостійно, керуючись економічною стратегією та цілями економічної політики. До сукупності принципів, при дотриманні яких приймаються рішення, належать такі:

- 1) розуміння складності теоретичного обґрунтування та практичної реалізації присутності держави в економіці, адекватності складності самого національного господарства;

- 2) спроможність держави як інституту влади здійснювати власні функції для забезпечення стабільного розвитку суспільства шляхом управління діяльністю усіх суб'єктів економічної системи;

- 3) державне управління розвитком національного господарства вважається оптимальним за умови реалізації не лише контролюючої функції, а й регулюючої та координуючої функцій, які держава може лишити поза увагою;

- 4) система управління розвитком національного господарства є гнучкою, якщо державні органи влади постійно удосконалюють моделі, методи та інструментарій державного управління, які відповідають стратегічним цілям та завданням розвитку країни й глобальним викликам;

- 5) глобалізаційні процеси у сучасному світі роблять тіснішими взаємозв'язки між країнами: сьогодні виникнення кризових явищ в одному із національних господарств здатне розгорнути кризу в світовому масштабі.

Для забезпечення стабільного і прогнозованого розвитку національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства необхідно впроваджувати концептуальні засади державного управління в системі ринкових відносин на засадах новітніх моделей розвитку національного господарства з активізацією інноваційно-інвестиційного чинника, формування інноваційних форм конкурентоспроможного господарювання. Управління розвитком національного господарства в умовах постіндустріального суспільства потребує системного підходу та координації діяльності органів законодавчої та виконавчої влади, громадських та наукових інституцій в умовах постіндустріального суспільства, тобто розроблення національної концепції, спрямованої на подолання проблем розвитку національного господарства країни. Її метою є формування моделі розвитку національного господарства

України в умовах постіндустріального суспільства, підвищення ефективності інвестиційної діяльності та удосконалення механізму його управління.

Аксіому інноваційно-інвестиційної політики держави можна сформулювати наступним чином: «державна політика в інноваційно-інвестиційній діяльності повинна бути спрямована на усунення перешкод (бар'єрів) та впровадження стимулів для інвестування інновацій, захист прав інвесторів». Даний постулат інноваційно-інвестиційної діяльності за своєю суттю передбачає державне управління інноваційно-інвестиційної діяльності з реалізацією всієї функцій, а не тільки державного регулювання. Основними принципами державної інноваційно-інвестиційної політики повинні стати:

1) принцип цілісності, який полягає в застосуванні єдиних підходів до формування та організації здійснення державної інноваційно-інвестиційної політики;

2) принцип наукової обґрунтованості, який забезпечується шляхом розробки документів державного стратегічного планування на науковій основі, постійного вдосконалення методології та використання світового досвіду у сфері стратегічного планування;

3) результативності та ефективності функціонування системи державного стратегічного планування, який полягає в тому, що вибір засобів і методів досягнення цілей розвитку країни повинен забезпечувати досягнення запланованих результатів з найменшими витратами ресурсів, а оцінка досягнення цілей залежить від отриманих результатів;

4) безперервності та повноти прийняття рішень, пов'язаних з державним стратегічним плануванням, які полягають у виконанні встановлених законодавством процедур для досягнення цілей державного стратегічного планування;

5) державно-приватного партнерства, який передбачає постійну співпрацю між міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, суб'єктами господарювання;

6) відповідальності учасників державного стратегічного планування, який полягає в тому, що вони несуть відповідальність за ефективність виконання завдань і заходів, спрямованих на досягнення цілей розвитку країни.

Стратегічними та системними пріоритетами при формуванні моделі розвитку національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства мають стати такі:

- раціоналізація використання наявного ресурсного потенціалу шляхом оптимізації в організаційному (ефективні управлінські технології) та технологічному (ресурсозберігаючі технології) вимірах. Метою оптимізації є отримання максимальної ресурсовіддачі та мінімізації непродуктивних витрат;

- сприяння мобілізації ресурсів розвитку внаслідок концентрації розпорошених, не задіяних раніше чи задіяних неефективним чином ресурсів (насамперед фінансових) та спрямування їх на цілі розвитку;

- отримання додаткового потенціалу зростання за рахунок поліпшення якості зростання: розвитку підприємницької діяльності, капіталізації раніше некапіталізованих ресурсів, впровадження інноваційних технологій та виробництв;

- формування та реалізація державної політики фінансового сприяння випереджаючому розвитку наукомістких видах економічної діяльності та науково-технологічному оновлення виробництва;

- покращення інвестиційного клімату як в країні в цілому, так і в кожному регіоні, шляхом удосконалення загального (податкового, земельного, корпоративного, митного) та спеціального інвестиційного законодавства, підвищення рівня захисту інтересів приватних інвесторів, посилення заходів боротьби з корупцією в сфері інвестиційної діяльності.

Таким чином, забезпечити розвиток національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства й наблизитись за рівнем економічного розвитку до розвинених країн світу можливо на основі впровадження системних змін у механізм державного управління інноваційно-інвестиційної діяльності.